

به بهانه حمله گسترده حماس به اسراییل ،«اقتصادسرآمد» تحلیل می کند

توسعه، بدون امنیت نمی شود

گروه توسعه – ابرج گلشنی – در چند شماره پیش روزنامه دریایی اقتصادسرآمد تأکید کردیم که توسعه متوازن حاصل یک توازن در درون و یک توازن در بیرون است. بعد بیرونی کمتر از بعد درونی نیست. گفتیم که یکی از ارکان اصلی توسعه متوازن، توازن رشد و توسعه در منطقه است و نوشتیم که اگر در برون امنیت نباشد، توسعه در درون می خشکد.

بر اساس گزارش اقتصادسرآمد، روز گذشته با بهت حیرت، شاهد حمله گسترده حماس فلسطین به اسراییل بودیم که هنوز هم ادامه دارد و گمان نمی رود به این زودی ها به پایان برسد. نیردی سرنوشت ساز آغاز شده است و بی گمان عوامل دیگر وارد این بازی سرنوشت خواهند بود؛ از جمله حزب الله لبنان که در این صورت، جنگ از منطقه فراتر خواهد رفت. این حمله عجیب و غریب و شگفت آور که البته موجب بغض شادی در گلولی ما شد، در بحث توسعه یک معنا و پیام مشخص دارد: توسعه اسراییل با توجه به نبود امنیت در برون، غیر ممکن است. این را گفتیم و تأکید کردیم و اکنون برای آن یک شاهد مثال قوی داریم.

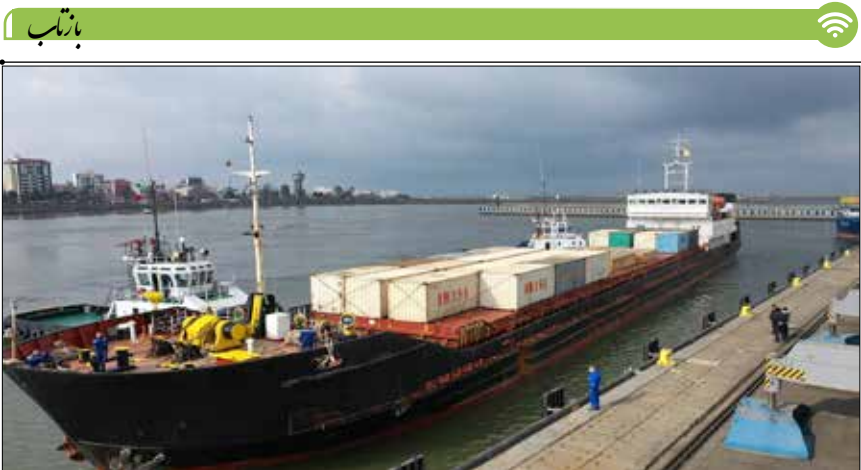
توسعه بدون امنیت

وقتی بن سلمان بابتی تجربگی، قاشقچی را صحنه روزگار محو کد و به یمن حمله کرد، نمی فهمید که با ناامن کردن درون و بیرون، نمی تواند رویای اروپایی کردن عربستان را محقق کند؛ اما بالاخره به خود آمد و فهمید. کمی دیر فهمید اما قصه همان اماهی است که هر وقت از آب بگیری تازه است. بن سلمان شروع کرد به آرام سازی. امن سازی پی توسعه عربستان. قصه قاشقچی را با پول و رابطه تا حدی حل کرد و پای میز مذاکره با یمنی ها نشست. می داند که آرامکو با موشک از امنیت خارج می شود؛ حنا اگر این موشک، یک مینی کاتیوشای معمولی باشد. فهمید که بدون یمن، نمی تواند امن بماند و ادامه جنگ هم به معنای به تعویق افتادن توسعه عربستان تا سال های متمادی است. از این رو، سر خم کرد و برای امنیت تلاش کرد تا بتواند کشورش را به پیش ببرد.

بن سلمان دانست که نمی تواند از برون طرح های شگفت آور ده گانه خود را به پیش ببرد و در برون با این و آن بجنگند و آدم در سفارت خانه اش سلاخی کند. به هر حال، جوان بود و جوگیر. اما الان گویا آدم و عاقل شده است. اسراییل هم راهی جز بن سلمان ندارد. باید بفهمد که فلسطین یک حق است و اگر بخواهد این حق را بخورد، سال های سال باید در همین وضعیت ترس و لرز باشد. فلسطین هم چیزی نیست که از حلق اسراییل پایی برود. این است که این گلوله بزرگ، نه تنها مانع توسعه اسراییل می شود، بلکه ممکن است به نابودی کامل آن بینجامد. این است که بحث توسعه اسراییل بدون در نظر گرفتن فلسطین از نظر مدیریت علمی توسعه، امری غیر ممکن است.

فلسطین یا اسراییل

در نگاه اولیه، این که مقوله توسعه در منطقه به نام اسراییل باشد یا فلسطین، موضوع خاص خودشان است. در این نگاه، هر دو باید بدانند که به عنوان دشمن، نمی توانند به هیچ رشد و توسعه پایداری دست پیدا کنند. ممکن است منطق زعام فلسطین در گفت و گو با اسراییل که از یاسر عرفات شروع شد تا امروز، بر همین منوال باشد. این که این روش درست یا غلطی است،

برای نخستین بار در کشور از سوی کشتیرانی دریای خزر صورت گرفت:

کشتی کانتینر بر یخچالی وارد بازار صادرات شد

مدیر عامل شرکت کشتیرانی دریای خزر خبر داد: در راستای توسعه صادرات محصولات باغی برای نخستین بار در کشور طی طراحی و اجرای پروژه فنی و مهندسی ظرفیت حمل یک شناور به صورت کامل برای حمل کانتینر های یخچالی تجهیز شد.

به گزارش اقتصادسرآمد،مدیرعامل کشتیرانی دریای خزر با اعلام این خبربه مانا گفت: کشتی یاد شده آماده است محصولات باغی و مرکبات را از بنادر شمالی کشور مانند بندر امیرآباد و انزلی به بنادر کشورهای روسیه از جمله مآخاج کالا و آستاراخان حمل کند.وی با تأکید بر اینکه کشتیرانی دریای خزر برای کمک به صادرکنندگان محصولات باغی و مرکبات اقدام به تجهیز این شناور به صورت کامل برای حمل کانتینرهای یخچالی کرده است، افزود: کشتیرانی دریای خزر آمادگی دارد تا در صورت استقبال صادرکنندگان کشتی های بیشتری را به طور کامل برای حمل محصولات باغی و مرکبات برای حمل کانتینر های یخچالی مجهز کند.

مدیرعامل کشتیرانی دریای خزر، تصریح کرد: گروه کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران در حال حاضر مالکیت تعداد قابل توجهی از کانتینرهای یخچالی را در اختیار دارد که در صورت نیاز بازار و درخواست مشتری، کشتیرانی دریای خزر می تواند از این کانتینر ها استفاده کند.وی با اشاره به آسیب پذیر بودن محصولات باغی و مرکبات در زنجیره حمل بر لزوم ورود به کلیه حلقه های زنجیره حمل و استفاده از ظرفیت شرکت های لجستیکی برای حمل مناسب محصولات باغی و مرکبات و نظارت، کنترل و پایش مستمر و لحظه به لحظه تأکید و خاطرنشان کرد: در حال حاضر تمامی شناورهای ناوگان کشتیرانی دریای خزر بخشی از ظرفیت حمل خود را به حمل کانتینر یخچالی اختصاص داده اند.

وی افزود: زنجیره حمل محصولات باغی و مرکبات از داخل مجتمع های سورتیگ، بسته بندی و فرآوری آغاز و تا بارگیری در کانتینر یخچالی، ورود به بنادر شمالی، نگهداری کانتینر یخچالی در بنادر مبدأ، آماده سازی اسناد و مدارک برای بارگیری و تخلیه کشتی در بنادر مبدا و مقصد، پهلو دهی کشتی ها و بارگیری و تخلیه کانتینر یخچالی بر روی کشتی بدون نوبت و با اولویت و فوریت در بنادر مبدأ و مقصد، حمل دریایی، کنترل دمای مناسب کانتینر یخچالی بر روی کشتی و همچنین پس از تخلیه در بندر مقصد، مجهز بودن بنادر مقصد به تجهیزات نگهداری کانتینر های یخچالی، تونل سرد جهت کراس استافینگ مرکبات به تریلی های یخچالی، اخذ مجوزهای قانونی جهت ورود مرکبات به کشور مقصد و در نهایت حمل مرکبات و سایر محصولات کشاورزی صادراتی به سمت بازار هدف ادامه می یابد.وی اضافه کر: مدیریت در زنجیره حمل کانتینرهای یخچالی مرکبات بسیار حساس و تخصصی بوده که از محل بسته بندی در ایران تا بازارهای هدف در روسیه می بایست توسط تیم های تخصصی و افراد حرفه ای به صورت کاملاً منجمس، هماهنگ و با کنترل لحظه ای انجام شود زیرا اگر لحظه ای در این زنجیره غفلت شود صادرات این محصولات با موفقیت انجام نخواهد شد.مدیرعامل کشتیرانی دریای خزر در پایان با اشاره به اینکه در حال حاضر ۸۵ درصد ظرفیت صادراتی کشتیرانی دریای خزر به استان مازندران اختصاص دارد، گفت: کشتیرانی دریای خزر همواره در حمل کالای صادراتی پیشرو بوده است این کشتیرانی تنها ناوگان در منطقه است که تراز حمل دریایی آن مثبت است زیرا اولویت خود را به حمل کالاهای صادراتی اختصاص داده است.

جای بحث دیگری دارد کمایین که دوستی گوسفند و گرگ را داستان های تخیلی هم ننوشتند.اما هر چه هست به خودشان مربوط است.

اما در نگاه دیگر، زمانی که پای مسائل اعتقادی و ایدئولوژیک به میان می آید، دیگر فلسطین در یک خطه خاکی محصور نمی ماند؛ بلکه فراتر از مرزهای خاکی به مرزهای اعتقادی پهلو می زند. اینجاست که توسعه در کشورهای اسلامی زیر سوال می رود و از این نگاه، کشورهای اسلامی به شدت درگیر می شوند. برخی کشورها، راه مذاکره و مصالحه پیش گرفتند زیرا می دانستند بدون حل این مساله، نمی توانند با خیال آسوده به سمت توسعه حرکت کنند و ممکن استست هر چه خرج کنند، به ضرر تبدیل شود. ضمن این که برای رشد هم درمانده بودند که آیا باید سرمایه کشورشان را روی تجهیزات نظامی سرمایه گذاری کنند تا بتوانند از خود دفاع کنند یا خرج نیاز های دیگر جامعه کنند. این ابهام باعث شد که برخی از آن ها به سمت مذاکره و مصالحه و عادی سازی روابط پیش بروند. این نکته به زعم رهبر انقلاب اسلامی، شرط بستن روی اسب بازنده است که با حمله ناباورانه فلسطینی ها به اسراییل که هیچ کس باورش نمی کرد و در خواب هم نمی دید، معلوم شد که واقعا طرف اسب بازنده است.

واکنش سریع عربستان به عنوان بزرگ خاندان کشورهای عربی جالب توجه بود. سریع موضعی متمایل به فلسطینی ها گرفت این که تا همین دیروز دنبال عادی سازی بود، یک هو رنگ عوض کرد. واقعیتی که پیر در خشک خام دید، این ها ندیدند تا ضرب شست حماس را ملاحظه کردند. اکنون آن ها هم مثل مایی که از پشت پرده خبر نداریم، انگشت به دهان مانده اند. تعجب می کنند و حیرت زده می پرسند: حماس این همه موشک از کجا آورده که در یک روز، ۷۰۰۰ موشک به به اسراییل می زند؟! فقط اسراییلی ها غافلگیر نشدند؛ بلکه آن ها هم غافلگیر شدند. ما هم غافلگیر شدیم و متعجب و حیرت زده. فرق ما با آن ها این است که ما اشک شوق ریختیم و آن ها خشم و نکبت تجربه کردند.

توسعه متوازن

توسعه باید متوازن باشد. از درون که همه ساز و کارهای درونی با هم هماهنگ پیش بروند، و از بیرون که کشورهای منطقه و همسایه و حتا دیگر کشورهای جهان، در امن و آرامش به سر ببرند. اثر پروانه ای آن تأثیری است که همه کشورها بر هم دارند و کسی در این جهان بی نهایت کوچک، فارغ از دیگری نیست.

مساله فلسطین و توسعه متوازن ایران

ایران امروز، ایران اعتقادی است و بر مبنای ایدئولوژی فکر و رفتار می کند. به همین دلیل، نمی تواند از موضع فلسطین و اسراییل بگذرد. جنگ واقعی و اساسی بین ایران و اسراییل است. به فرض تسخیر کامل فلسطین و حذف نام فلسطین از جغرافیای جهان، آیا جنگ به پایان می رسد؟ به طور مسلم نه بلکه تازه شروع می شود؛ زیرا اصول اعتقادی امروز ایران نمی تواند به مصالحه فکر کند. اجازه این کار را ندارد. یک سرنوشت مختم و مکتوم است. از این رو، به جای فلسطین و اسراییل باید گفت: ایران و اسراییل.

این است که این دو، مانع اساسی توسعه متوازن همدیگر هستند. بنا به حکم ایدئولوژی و تفکر شیعی امروز ایران، اسراییل باید نابود شود و هیچ تبصره

و آوانسی در این باره وجود خارجی ندارد. اسراییل نیز این را دانسته و تلاش عجیبی برای نزدیک شدن به مرزهای ایران دارد. پایگاه در آذربایجان و نزدیک مرز ایران نمونه این اندیشه است. از این رو، توسعه متوازن با توجه به وضعیت اسراییل و ایران و ماهیت تضاد و تقابل آن ها، در کل امکان پذیر نیست. اسراییل پارها ایران را به حمله نظامی تهدید کرده است. ایران نیز بارها گفته که اسراییل سرطانی است که باید ریشه کن شود. هیچ موی و مناسبتی بین این دو نیست. ضمن این که اسراییل نه یک هویت مستقل و نه یک کشور مستقل، بلکه اهرم فشار تفکر صهیونیستی در جهان است که به طور مستقیم علیه دین اسلام ایجاد شده و علیه دین اسلام می جنگند؛ از این رو، سایر کشورهای اسلامی نیز از گزند آن در امان نخواهند بود. ممکن است امروز به حیلتی به مذاکره و عادی سازی روی آورند؛ اما در بلندمدت، آن ماری نیست که افعی نخورد.

سرنوشت مشترک

با این توضیحات، توسعه متوازن حاصل یک سرنوشت مشترک است. سرنوشت هایی که به حکم ایدئولوژی غریبال تغییر نند. ایدئولوژی صهیونیستی در برابر ایدئولوژی اسلامی. احکام را حاکمان ننوشته اند که حاکمان دیگر بخواهند و بتوانند تغییر دهند. این حکم دین است که ازلی و ابدی است. از این رو، تفکر شیعی هیچ راهی جز مبارزه ندارد. هیچ راهی برای صلح و سازش وجود خارجی ندارد. صلح و سازش در این منطق، چیزی جز خیانت نیست. حکم دین، سرنوشت مشترک ایجاد کرده است برای تمامی مسلمانان و صهیونیست ها. دین اسلام برای مسلمانان و تفکر صهیونی برای صهیونیست ها. هیچ و جهی برای عادی سازی روابط برای هر دو طرف وجود خارجی ندارد. این مذاکره ها و عادی سازی ها، همه اش یک نیرنگ بزرگ است. هر دو برای هم نقشه می ریزند؛ همان گونه که حماس چند سال است دارد نقشه می ریزد و در سکوت و چراغ خاموش، ضربه خورد و هیچ گفت تا این که روزش رسید.

اسراییل هم از مذاکره و عادی سازی، هدفی جز تکمیل نقشه هایش ندارد. مگر می شود مار چنبره زده را اهلی دانست؟ این است که در مسیر نهایی، سادهلوحان بازنده خواهند بود.

معاونت محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست خبر داد

کاشت بیش از ۲۰۰۰ قلمه مرجان در بسترهای مصنوعی خلیج چابهار

رئیس اکولوژی دریا معاونت محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست، گفت: بررسی وضعیت مرجان های احیا شده خلیج چابهار در سال ۱۴۰۲ حاکی از رشد مناسب و پوشش حدود ۷۰ درصدی بسترهای مصنوعی احیا شده است.

به گزارش اقتصادسرآمد، دکتر مهدی بلوکی به مانا اظهار داشت: حدود هزار قلمه مرجان توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری منطقه آزاد چابهار و دانشگاه آزاد چابهار در سالل ۱۳۹۸ به صورت پالوت روی بسترهای عنکبوتی و بلوکی کاشته شد.

رئیس اکولوژی دریا معاونت محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست، ادامه داد: در ابتدای پروژه مذکور و پس از یکسال از شروع کار، نتایج بررسی ها به علت انجام لایروبی اسکله شهید بهشتی ناامید کننده بود، اما بعد از سال دوم و توقف لایروبی شاهد رشد قابل توجه قلمه های باقی مانده روی بسترهای مصنوعی ایجاد شده در خلیج چابهار بودیم.وی با اشاره به اینکه سال ۱۴۰۱ از سوی سازمان حفاظت محیط زیست بیش از هزار قلمه دیگر روی بسترهای جدید قرار داده شد، خاطر نشان ساخت: بررسی وضعیت مرجان های احیا شده در سال ۱۴۰۲ حاکی از رشد مناسب و پوشش حدود ۷۰ درصدی بسترهای احیا شده بود.

به گفته این مقام مسئول در سازمان حفاظت محیط زیست، در این زمان حدود ۵۰۰ قلمه جدید دیگر روی بسترهای عنکبوتی جهت احیا قرار داده شدند.وی اذعان داشت: به منظور احیای مرجان های خلیج چابهار از چهار گونه مرجان و از دو خانواده متفاوت بهره گرفته شد که نتایج آن بسیار قابل توجه و چشمگیر بود.رئیس اکولوژی دریا معاونت محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست، بیان داشت: با توجه به اینکه پایش های اخیر نا نشان داد که مرجان های قلمه زده شده وضعیت خوبی دارند و نتیجه موفقیت آمیز بود، می توان از این پروژه در سایر مناطق دریایی جهت احیای مرجان ها به عنوان الگو استفاده کرد.لازم به ذکر است، مرجان ها در آب های ایرانی خلیج فارس، تا اندازه زیادی محدود به جزیره ها هستند.

بیش ترین مناطق مرجانی ایران در خلیج فارس در اطراف جزایر خارگ و خارکو در شمال و اطراف جزایر جنوبی بین لاروان تا هرمز و جزایر هندورابی، کیش، فارور، بنی فارور، سسیری، لارک، هنگام، تنب کوچک و بزرگ، ابوموسی و قشم واقع شده اند.

آبستگ های مرجانی ایران عمدتاً از نوع حاشیه ای بوده و از شمال غرب به جنوب شرق خلیج فارس، در اطراف ۱۶ جزیره و دو منطقه ساحلی، یعنی خلیج نایبند و خلیج چابهار رشد کرده اند. در خلیج فارس نرخ تخریب و خسارت وارده به آبستگ های مرجانی به دلیل فعالیت های انسانی گسترده و کنترل نشده بسیار شدیدتر از نرخ متوسط جهانی است.

طبق گزارش های سازمان ملل متحد در چند دهه اخیر بیش از ۷۰ درصد سواحل مرجانی کشورهای حوزه خلیج فارس و دریای عمان از جمله ایران نابود شده است که عمده دلایل آن آلودگی های نفتی و پیشروی ساخت و سازهای ساحلی در داخل دریا بوده است. در این میان استخراج، بهره برداری و حمل و نقل نفت بیش ترین نقش را در تخریب سواحل مرجانی دارد.

دوشنبه ۱۷ مهر ۱۴۰۲ - سال هفتم- شماره ۱۷۵۱

اقتصاد دریا

خلیج فارس

بخش پنجم

ابعاد گوناگون اهمیت خلیج فارس

هما یون الهی – ماهان استدلال می کرد که قدرت بڑی اروپا با وجود همسایگان قوی نمی توانست تفوق قدرت دریایی انگلستان و آمریکا را به علت نیاز به حمایت و وسیع از نیروهای زمینی به خطر اندازد. او چنین نتیجه می گرفت که تفوق نیروی دریایی انگلستان نمی تواند دائمی باشد و اینکه آمریکا تفوق خود را در منطقه کارالئیب و پاسیفیک می تواند به وجود آورد.

کتاب ماهان در آمریکا و آلمان به طور وسیع مورد توجه قرار گرفت. به خصوص به این نکته توجه زیاد شد که دولت های دارای منافع جهانی باید توان به کارگیری قدرت خود را به طور مؤثر در فواصل دور از سرزمین اصلی داشته باشند.

اکنون با توجه به مطالب بیان شده ملاحظه می شود که علت توجه زیاد به منطقه خلیج فارس در طی قرون گذشته، اهمیت ژئوپلیتیک این منطقه است که این اهمیت را در زمان حاضر از چند جهت می توان مشاهده کرد که مهمترین آن عبارتست از: موقعیت جغرافیایی خلیج فارس: در دوران گذشته به عنوان راه نزدیک تر غرب به هندوستان دارای اهمیت خاص بوده است. ولی امروزه، در رابطه با کشورهای حاشیه خلیج فارس این موقعیت ارزش غیر قابل انکار دارد. از یک طرف کشور ایران به صورت پل ارتباطی بین شرق و غرب و همچنین به صورت حدفاصل بین روسیه تزاری و سپس اتحاد جماهیر شوروی (سابق) و اکنون روسیه و خلیج فارس و دریای عمان و در نتیجه اقیانوس هند قرار دارد، از طرف دیگر شبه جزیره عربستان از نظر جغرافیایی دو آبراه مهم خلیج فارس – دریای عمان و بحر احمر را به هم وصل خود دارد و از طریق دریای عرب به اقیانوس هند متصل است. از سه تنگه استراتژیک اقیانوس هند یعنی تنگه سالاکا، باب المندب و هرمز در تنگه اخیرال ذکر متصل به شبه جزیره عربستان می باشد. همپطور کانال سوئز نیز در رابطه بسا بحراحمر و تنگه بساب المندب دارای اهمیت می شود. بعبارت دیگر اعتبار اظهار نظر آلبرکرک مهاجم پرتغالی بسه منطقه اقیانوس هند و خلیج فارس در ۸۸۶(۱۵۰۷) مبنی بر اینکه هر دولتی بر سه تنگه هرمز، باب المندب و مالاکا تسلطه داشته باشد بر جهان مسلط خواهد بود، تا به امروز همچنان باقی است.

بازار منطقه خلیج فارس: اهمیت دیگر آنست که از گذشته دور وجود داشته و تا به امروز همچنان ارزش خود را محفوظ داشته است. به طوری که بازار فروش کالاهای مصرفی و سرمایه یای، بازار فروش خدمات چه به صورت مشاور و متخصص و غیره و چه بسه صورت ارائه خدمت کارگران ماهر، نیمه ماهر و غیر ماهر و یا بازار سرمایه (ورود و خروج سرمایه به شکل های مختلف) نقش بسیار حساسی در متعادل کردن تراز پرداخت های خارجی کشورهای مختلف جهان و به خصوص کشورهای صنعتی غرب و ژاپن دارد. البته این بازار مهم منطقه رابطه با نفت حیات می یابد.

اهمیت منابع طبیعی منطقه خلیج فارس: اهمیت این منطقه را می توان در سه بخش مورد توجه قرار داد:
الف – نفت
ب – گاز
ج – سایر منابع طبیعی

اهمیت نفت خلیج فارس

مهم ترین ارزش و اهمیت این منطقه، وجود منابع سرشار نفت در خلیج فارس و کشورهای حوزه آن می باشد. با گذشت زمان که تنها از اهمیت نفت منطقه برای جهان و به خصوص برای غرب از زمان کشف و استخراج اولین چاه های نفت در ایران در پنجم خرداد ۱۲۸۷ (۱۹۰۸) تا به امروز و با وجود تحولات عظیم چه در شیوه تولید، مصرف، حمل و نقل و چه در اکتشاف نفت در حوزه های جغرافیایی مختلف جهان و یسا وجود تحولات اساسی در شیوه های تهیه انرژی از نفت و یا از سایر منابع نظیر انرژی هسته ای، خورشید، آب، باد و غیره کاسته نشده است، بلکه هر روز نیز به اهمیت و ارزش آن افزوده می شود.

با توجه به اهمیت نفت در تهیه انرژی و به عنوان نیرو محرکه هم به صنایع و وسایل حمل و نقل و همپنطور به عنوان ماده اولیه تولیدی بسیاری از کالاهای بنیادی و اساسی در جهان که ابعاد گسترده آن از تولید لاستیک گرفته تا تهیه انواع داروهای شیمیایی، پوشاک، کالاهای صنعتی و حتی مواد غذایی و غیره را در بر می گیرد، نفت در طی قرن بیستم در حقیقت عامل بسیار مهمی در تحولات نظامی، سیاسی و اقتصادی جهان بوده و برای سال های قابل پیش بینی نیز چنین خواهد بود. در این میان منطقه خلیج فارس به علت تسلط بر ذخایر عظیم و قدرت تولید و توان صادراتی قابل توجه، در حقیقت مرکز این تحولات و وقایع مهم بوده و هست.